

Karlova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav pro dějiny umění.

Posudek rigorózní práce

Mgr. Ales Pospíšil:

**Chrám sv. Barbory v Kutné Hoře.
Architektonické dílo mistra Hanuše a Matěje Rejska.**

Praha 2006

<Úvod~ vymezuje předmět bádání, návaznost na předchozí práci, zejména pak vyutí detailního poznání stavby v rámci probíhajících oprav.

Kapitola <Osobnost mistra Hanuše a M. Rejska“ se věnuje stručnému přehledu tvorby obou stavitelů před příchodem do K. Hory. Zdůrazňuji zde význam vazby na mělnickou stavbu, kde se mimo uvedené značky nacházejí i heraldické motivy spojující obě lokality (viz SHP).

V část nazvané „Prameny k působení obou mistrů“ jsou uvedeny podstatné citace věnované působnosti příslušných stavitelů v Kutné Hoře. Zde by patrně bylo k užitku uvést přepisy pramenů (viz práce P. Zahradníka) přímo v textu a ne v poznámkách. Mimo písemné zprávy jsou zde analyzována i dochovaná zobrazení, ke kterým se autor podrobněji kriticky vyjadřuje.

„Dílo obou mistrů dle literatury“ popisuje dosavadní představy. Vyzdvihnout je nutno dnešními uměnovědci opomíjené soudy B. Grubera, které je potřebné v řadě bystrých postřehů plně rehabilitovat.

Výstavba před husitskými válkami se věnuje zejména analýze doposud přehlíženého vídeňského plánu. Její závěry zde otevírají řadu nových směrů a plně korespondují s pohledem zpracovatele posudku. Zde je práce vedoucí k určení podílů tvůrců z parléřovského okruhu teprve na počátku.

Kapitola <Výstavba za mistra Hanuše“ se věnuje podrobněji vlastnímu tématu práce. Vazba na předhusitské plány je pravděpodobná. Otázkou je jednoznačnost zesílení

skrytého opěrného systému spojeného s nástavbou. Nutnost změny zde nevidím tak jednoznačně.

V části „**Popis Hanušova díla**“ se autor věnuje analýze této etapy. U popisu opěrného systému by bylo vhodné jasněji doložit rozsah Hanušovy práce, která z posuzovaného textu zcela jednoznačně nevyplývá. Zcela zásadní jsou poznatky z úseků triforia, kde se podařilo odlišit části Hanušovy, později Rejskem pozmeněné. Upozorňuji na šikmé plochy při pilířích, které by mohly být určitou reakcí na pražskou předlohu, patrně alespoň v obecné rovině stále živou (což naopak neplatí o prvotní podobě vlastního triforia stavěného bez parapetu). Zásadní je doložená změna profilace, teprve zde lze tedy s plným oprávněním definovat stěnu chóru jako trojdílnou (klasické stavby mají triforiový pás v podstatě vždy vložený do úseku oken).

<**Výstavba za M. Rejska**>~ uvádí zásady této etapy.

<**Popis Rejskova díla**> pak sleduje detailněji jeho podíl na stavbě a určuje vlastní autorskou polohu. Popis je detailní, plně profesionálně podaný. Možná by zde nebylo na škodu obecněji definovat proměny opěrného systému, které jsou na stavbě patrné. Doplnit bych chtěl otázky konkrétní podoby okenních kružeb . jejich odlišnost je takové míry, a je snad můžeme (musíme?) spojit nejspíše s dalšími úpravami interiéru (pořizování jednotlivých kaplí?).

Kapitola <**Hodnocení díla obou mistrů**>-je zásadní sumarizací dosavadních poznatků. Podařilo se poměrně jasně formulovat ideu Hanušovu a Rejskovy inovace (zejména jeho návrat k dobře známému pražskému vzoru, požadovanému zřejmě stále kutnohorskými investory). Rejskova důvěrná znalost parléřovské tvorby je nesporná, zdůraznil bych však její odlišné pojmání, a to zcela v pozdně gotickém eklektickém duchu. U zvláštních tvarů okenních kružeb lze zvažovat anglické vlivy, upozorňuji však na malované prvky skleněných výplní, které znají uvádění tvary i na evropské pevnině (jejich význam, zde zhmotněný v kamenném prvku je doposud nedocenený. Za zásadní považuji rozbor „rozšířeného pole závěru, který je nesporně Rejskovým nápadem, zde obtížně vkládaným do staršího celku daným nižšími úrovněmi stavby. Cenný je rovněž výklad klenby chóru, kde se v podstatě dvakrát opakuje shodný obrazec (klasické pole a úsek mezi pilíři). Rejskovo závěrečné hodnocení je vysoce pozitivní, patrně však odpovídá doposud ne zcela poznané realitě.

Literatura je značně rozsáhlá, dle mého soudu úplná, dokládající autorův přehled v daném prostředí.

Obrazová příloha je integrální součástí práce. Za mimořádně invenční považuji srovnání kutnohorské a pražské stavby, které v podstatě nepotřebuje komentáře.

Závěr:

Práce byla zpracována na vysoké odborné úrovni. Je patrné, že se autor danou problematikou zabývá soustavně a dlouhodobě. Jako jeden z rozhodujících přínosů vidím metodu práce vycházející a plně využívající mnoho detailního poznání stavby během stávajících rozsáhlých oprav.

Kvalitní práci velice rád doporučuji k obhajobě.

V Praze, leden 2006

Petr Macek